

O R P A N A

Tampereen seudun sukututkimusseura r.y:n tiedotuslehti

N:o 1 1988

- Toimituskunta: Heikki Heino, puh.442 486
Seija Jäminki, puh.147 087
Asko Katara, puh.440654
Briitta Kekki, puh.445660
Matti Koittola, puh.671606
Päiviö Muhonen, puh.430 998
Meri Tila, puh.123 124
Eila Vihtiälä, puh.790 562
- Puhtaaksikirj.: Marjatta Rintala
Kalkunviertotie 1 D 63,33330 Tampere
puh.432 004
- Myynti ja til.: Milja Piepponen
Aleksanterinkatu 35 B 5, 33100 Tampere
puh. 327 68
- Kansilehti: Kalevi Mäki-Kihniä
- Paino ja nidonta: Rank Xerox OY
Tuomiokirkonkatu 24, 33100 Tampere
puh. 34 000

Orpanan voi ostaa seuran kokouksissa tai sen voi tilata postitse, jolloin hintaan lisätään postimaksu; maksu suoritetaan tällöin mukana seuraavalla tilillepanokortilla. On myös mahdollista tilata etukäteen koko vuosikerta. Tilaukset osoitetaan Milja Piepposelle. Orpanan vuosikerta (4 numeroa) maksaa 60 mk, postimaksuineen 80 mk.

TAMPEREEN SEUDUN SUKUTUTKIMUSSEURA R.Y.

Puheenjohtaja: Orvo Lipponen
 Tuomiokirkonkatu 25 B 39, 33100 Tampere
 puh.207 68

Varapuheenjohtaja: Matti Koittola
 Matinmäki, 33850 Tampere
 puh.671 606

Sihteeri: Leila Mäkinen
 Lemminkäisenkatu 6 A 17, 33540 Tampere
 puh.554 339

Rahastonhoitaja: Rakel Kivimaa
 Sammonkatu 28 K 105, 33540 Tampere
 puh. koti 611 244, työ 196 812

Hallituksen muut jäsenet: Seija Jäminki
 Hämeenpuisto 13 A , 33210 Tampere
 puh.147 087

Olavi Kallioniemi
 Liljankuja 4
 puh.442959

Yhdistyksen kokoukset pidetään vanhassa kirjastotalossa Keskustorilla Tampereella. Kokoustilana on suuri luentosali 1.kerroksessa. Kokoukset ovat parittomilla viikoilla tiistaisin klo 18.15 -19.30. Varsinaisten kokousten lisäksi yhdistys järjestää kerran vuodessa tammikuussa sukututkimuspäivän sekä kevät- ja syysretken historian ja sukututkimuksen kannalta kiinnostaviin kohteisiin.

Päiviö Muhonen

Lehtiryhmän näkövinkkelistä

Jokaisella työllä on suotuista silmänräpäyksensä "Kairoksensa", missä meille väistämätön seisoo valmiina. Pirkanmaan sukututkimusseuran julkaisutoiminnan osalta oltiin jo ohittamassa tuota hetkeä, kun koottiin kasaan julkaisuryhmän rekryytit. Tämä tapahtui eräänä lokakuun iltana -88.

Tätä kirjoittaessa on muovautumassa kolme jo kokouksensa tai muuten toimintansa aloittanutta ryhmää. Orpana-lehteä toimittava ryhmä, nimet Orpanassa I/88. Vuosikirjaryhmän lisäksi kolmantena toimii osaksi edellisistä koostuva sukupolvi-auluryhmä tarkoituksenaan julkaista sukupolvi-aulujen kortistoihin kootut nimet hake-
mistona.

Ryhmien, tarkoitan tässä enimmäkseen lehtiryhmää, puitteissa alkoivat paljastua seuramme ja sen julkaisutoiminnan kasvusta johtuneet ruuhkautumiset ja hankaluudet.

- Se aika, jolloin julkaisutoiminnasta vastasi pääpiirteittäin vapaa-aikanaan värkkäilevä yksi ja ainoa henkilö on auttamattomasti ohi, jos aiotaan pitää julkaisutoiminta näissä laajuuksissa. Korkeintaan kohtuullista olisi pelkän lehden kasaaminen, jos sekään. Viimeistään silloin, kun hän huomaisi, että puuhasta olisi tuloksesta enemmän "porua kuin villoja", hän alkaisi tavalla tai toisella luopua hommasta ellei sitten heittäisi koko touhua sikseen. On palattava eräänlaiseen talkoohenkeen. Iloksemme kuulemme, että nyt muovautuneet ryhmät ovat pitäneet ensimmäiset kokoukset ja päässeet siten alkuun. Jokainen seuratoiminnassa mukana ollut on nähnyt, kuinka asiat ovat hautautuneet työryhmiin ja on vain todettu kuin sadun laulaja "senjälkeen vaiheista heidän ei tiedetä rahtuakaan".

- Työtä on helpottanut ryhmäläisten hyvä yhteistyökyky semminkin,

kun koottava aineisto on ollut melko pitkälle koottua ja kasassa. Edellinen toimittaja on kiitettävästi osallistunut kaikkien kolmen ryhmän joko koulutukseen tai tukemiseen.

Yhdistyksillä on yleensä puute rahasta, raatajista ja rakkineista. Vuosikirjan kohdalla sen menekki tulee sanelemaan paljon, kirjaan on tarkaa kirjattua tietoa. Sukupolvi-aulujen kortistointi saattaa olla parempi jättää taulukon laatijan huoleksi, kunhan vain laaditaan eräänlainen mallikaavake minimivaatimuksineen. Niissä tapauksissa, missä henkilö ikäheikkouden, olosuhteiden ja niin edespäin seikkojen takia ei jaksa tätä suorittaa, olisi oltava jonkinlainen tallentaja-apu. Niin miksi emme kyselisi näiltä eläviltä heillä vielä olevaa tietoa, kun kokoamme sitä niiltä tai niistä, jotka ovat sitä vieneet maan mustaan syvyyteen. Elävä toimiva seura tuotteineen on ystävämme ja estää sukututkimuksen parissa puurtavaa ajautumasta eräänlaiseksi "sosiaalierakoksi" pahimmassa tapauksessa Kalevalan Antero Vipuneniksi maassa makaavine, maatuvinne tietoineen.

Orpana-julkaisu taas on kuten seuralehdet yleensä yhdistyksen näyteikkuna, mutta myöskin luovan ilmaisukyvyn Foorumi, tätä toimintaa kaipaaville. Eräs tärkeimpiä tarpeitamme on halu ilmaista itseämme ja asioitamme.

On itsestään selvää, etteivät edellämainittujen ryhmien kokoonpanot jäsenineen ja vetäjinne tarvitse olla jäykän kaavamaisia "lapidaarisia", siis ikäänkuin kiveenhakattuja, vaan niissä saisi olla liikehdintää keskenään ja sisällään, kunhan ulos- ja sisään-päin tulee määrältään ja laadultaan samanverran raatajia.

TAMPEREEN SEUDUN
SUKUTUTKIMUSSEURA

PÖYTÄKIRJA

HALLITUKSEN KOKOUS 31.10.1988

Aika maanantai 31.10.1988 klo 18.00 - 20.30
Paikka Vanha kirjastotalo
Läsnä hallitus kokonaisuudessaan

Käsiteltiin seuraavia asioita:

- todettiin seuran jäsenmäärä, 6 uutta jäsentä ja 3 eronnutta eli yhteensä 269 jäsentä.
- Käsiteltiin seuran syyskokoukselle esiteltävät asiat. Puheenjohtaja Orvo Lipponen ja rahastonhoitaja Rakel Kivimaa ovat molemmat ehdottomasti kieltäytyneet jatkamasta seuran hallituksessa. Hallitus keskusteli ehdotuksesta syyskokoukselle hallituksen uusiksi jäseniksi. Rahastonhoitajan esittämä talousarvioesitys pohjautui jäsenmaksulle suuruudeltaan 40 markkaa ja se hyväksyttiin edelleen esitettäväksi. Samoin hyväksyttiin jäsenmaksu korotettavaksi 40 markkaa - siis syyskokouksen päätettäväksi.
- Käsiteltiin sukututkimuspäivän ohjelmaa, Sampolan sali ja kahvio sekä keittiö varataan ja kokouksessa pyydetään taas talkooväkeä eri järjestelytehtäviin. Puheenjohtajan tehtäväksi jäi esitelmöitsijän hankkiminen ja myös kaupungin edustajan kutsuminen.
- Todettiin kevätkauden kokouspäivät ja todettiin huoneistovaraus tehdyksi. Keskusteltiin myös mahdollisesta kevätretkestä Mikke-
liin.
- Evästettiin Matti Koittolaa, joka lähtee Helsinkiin SSS:n neuvot-
telutilaisuuteen. Aikaisemmin ilmoitettiin, että puheenjohtaja
ja sihteeri lähtisivät, mutta heillä on molemmilla este, joten
Matti ja Sirkku Koittola valtuutettiin hoitamaan asia.
- Todettiin julkaisutoimikunnan kokoontuneen ja päässeen työssään
hyvään alkuun.
- Puheenjohtaja kertoi esipolvi-
taulurekisterin olevan myös valmis-
tumassa.
- Todettiin, että Merikosken arkistoon tutustumismahdollisuus on
jäsenillä toistaiseksi ainoastaan kokousten yhteydessä. Pyri-
tään saamaan asiaan sen suuntainen ratkaisu, että materiaalia
voisi tutkia myös esim. pari tuntia ennen kokousta.
- Päätettiin kokous noin klo 20.30.

Raimo Vasara

LAINHUUDOSTA

Selaillessani sukututkimusaineistoni höysteeksi hankkimastani aineistosta v. 1926 painettua Suomenkielen muistomerkkejä III kirjaa osui siellä silmiini muutamia kohtia. "Laki annettiin" kuten teksti kuuluu: " Meidän kuninkaallisesta linnastamme Stockholmista 20 päivänä joulukuuta Wuonna etc 1608."

Kirjan vahvistuksesta on siinä painettuna useita sivuja, josta olen kirjoittanut muutaman alkurivin, ne kuuluvat

Tämän lakikirjan vahvistus

Me Carl yhdhexäs Jumalan armosta. Ruohdhn, Göthein, Wendin, Suomalaisten, Carjalaisten, Pohjanmaan Lappalaisten Niitten Carjalaisten ja Vironmaalla Eestiläisten etc kuningas jne.

Sitten alkaa lain selostus.

Samoin seuraa kuningas Christofferin Confirmatio eli vahvistoskirja tämän päälle.

Tämä alkaa suomeksi seuraavasti

Me Christofferi Jumalan Arvosta Ruohdin, Danmarkin, Norin, Wendiläisten ja Göthiläisten kuningas, Rheinin Paltzgrafwi ja Bayerin herttua etc.

tekstin jälkeen päiväys

Annettu Stockholmista, huomeniset Philippuxen ja Jacobin Apostilitten päewän vuonna 1442.

Kirjassa on laki jaettu 14:sta kaaresta muodostetuksi osasiksi.

Näistä IV:s on ns MAAN KAARI. Tämän kaaren kohdat II, III ja VIII valaisevat lainhuutoa.

II luku

Kuinka perintömaa pitää laillisesti myytämän ja ylöskuuluttaman.

"Tahto mies maansa myydä, jonka hän perimisellä on saanut, niin pitää hänen sen kolmena kihlakunnan käräjäsä orpanoillensa kuuluttaman, isän maan, isän orpanoille, äitin maan, äidin orpanoille. Sitten on perikunnalle walda yö ja ajastaika, sitä maata osta. Jollei he osta yön ja ajast ajan sisällä, niin on hänellä walda sitä maata myyhdä kellengä ihdhe hän tahto ja ei saa ikänäsä pericunda sijtten sen maan jälken puhua."

Tämä luku sanoi jo tuolloin 1608 selvästi maan myynnin ehdot, tai varsinkin sen, että etuosto-oikeus oli sukulaisilla ja mikä huomattavaa niillä sukulaisilla kummanka puolelta myyjä oli ai-

kanaan maan perinyt. Lainhuuto tuntui olevan tapa ilmoittaa sukulaisille, että maa on joutumassa ulos suvulta. Silloinhan tiedonkulku oli toista, kuin nyt. Kuulutuksia oli päätetty ehkä juuri siksi pitää kolme.

Kuulutuksen mentyä perille ja etuostoon oikeutettu haluaa maan itselleen. Tästä opasti laintulkinnan III luku, siinä luki:

III luku

"Cuinga suculaisten tule perindö maata lunasta. Nyt tahtowat orpanat hänen maatansa idhellensä osta nijn ostacaat sen perähän, cuin colmet heidhän ja toiset colme hänen puoleldansa, sanowat sen maxawan. Ja eij pericunnan tarihdhemisen jälkeen, ninqwin muinen oli. Myy jocu ne maat orpanoittensa siwuidhe, ja eij sitä laillisesti ylös culuta, maxacaan colme marca: ja orpanat perinpindansa idhellensä lunastacaat."

Tuossa sanottiin myös, kuinka oli käypä maalle, joka kuitenkin oli myyty ohi, perityn maan luopumisesta annettujen ohjeiden. Myyjä sai sakkoa ja ostaja menetti maansa sukulaisille, jotka voivat ostaa sen.

Millä maa sitten ostettiin, siitäkin oli tarkat ohjeet, ne oli kirjoitettu kahdeksanteen lukuun.

VIII luku

"Millä hinnalla ja cuinga panti maa tule jällensä lunastetta ja jos suculai-
nen on, ulcona waldacunnasta, eli on heikko lapsi, tacka neidhyt, cuinga se
pitä lunastettaman.

Mänä owat ne hinnat, joilla miehen pitä maansa lunastaman: Culda, hopia, walmisraha, jyvät, naudhat, fläski, woi, liha, cangas, rauta, waski, teke-
mättömät ja laickamattomat waatteet, ja ne jotca silloin tykönä olit cosca
maa pandixi pandin. Nijdhen pitä myös läsnä oleman arwamasa cosca sen hinda
maxetan. Jolleica ne ole läsnä, nijn nimittäkään kihlacunnan vanhin, muita
niin monda, joihinga ne molemminda puolilda suostuwat. Ja siehen cuin ne
tekewät pitä heidän molemmin puolin tytymän. Jos perillenen on ulkona wal-
dakunnasta, niin on hänellä päewä lunasta yön ja ajstajan sisälle, sijtä
cuin hän jällensä tule. On hän heicko lapsi, nijn on hänellä päewä, yö ja
ajstaica, sijtten cuin hän wijdhen toistakymmenen wuodhen wanhaxi tule.
On neidhdy perillinen olcoon hänellä sama päewä sijtä, cuin se wihittiin."

aluksi kohdassa kahdeksan luvattiin tarkoin sen ajan maksuväli-
neitä: arvometallit, raha, raaka-aineet, ruokatavara, sitten
sielä takuumiehet, joilta vaadittiin jotakin käypää velka-ajan
vakuudeksi pantiksi.

Ellei paikalla ollut ketään sai kihlakunnan vanhin muodostaa
arviointi ja takuumiesryhmän, minkä kokoon saivat muut tyytyä.

Ulkomailla oleva perillinen ei menettänyt oikeuttaan perintöön
- eli sellaista maata ei voitu myydä, sillä hänellä oli kotiin

palattuaan määräaika lunastaa se.

Samoin oli alaikäisten lasten suhteen. 15 vuotta tuntui silloin olevan ns täysi-ikäisyyden raja tässä asiassa ellei saaja ollut nainen.

Naisilla oikeus alkoi kulua loppua kohden avioliiton solmimisen jälkeen.

Laki tuntuu koko kirjassa olevan nykyihmisille melko kansanta-juinen, selkeä ja melko suppeiden kansien väliin mahtuva - Toista ovat tämänpäivän lakikirjat on määrää ja monimutkaisuutta. Silloin olisi ollut helppoa jos kansa olisi osannut lukea, nyt osataan lukea, mutta ei monimutkaisuudessa ymmärretä. Tuomareita on aina tarvittu ja tullaan tarvitsemaan.

Lainhuudosta aloin kirjoittamaan oletan sen selvinneen lukijalle. Miksi se oli kolmisen sataa vuotta sitten kuvatun kaltainen. Millainen? ja miksi se on muodostunut? Lainhuudosta en tosiaan tänäpäivänä tiedä muuta kuin että käräjillä se vahvistetaan ehkä sekin kolmensadan vuoden kuluttua selviää.

TALONPITO.

Seppä syä selvän leivän, auranpainaja paremman.

Laittain talonpoika itteensä kiittää.

Ei talonpoika lähle ensimmäisessä pesussa.

Seittemännessä polvessa vasta pirtin haju lähtee.

Isossa talossa on ison talon meininki.

Rysthollin trenki on parempi kun ruatutalon isäntä.

Ison talon piikat on kun pienen talon tyttäriä.

Kyllä talo tapansa pittää, tuli miäs mistä tahansa.

Tairossa talonpito eikä paljossa väessä.

Verkalleen isot talot asutaan.

Tekemällä torpasta talo tulee.

Hyvä ruaka ja liukas liikunta — sillä talo pystyssä pyssyy.

Isä pellon tekkee, poika pellon pittää, poijjaan poika vasta hyäryn nauttii.

Matti Koittola

ÅBO TIDNINGAR

Suomen ensimmäinen sanomalehti Tidningar utgifne af et Sällskap i Åbo perustettiin Turussa v. 1771. Se ilmestyi vuosina 1771 -78 ja 1782 - 85. Lehteä toimitettiin puolen arkin kokoisena v. 1772 kerran viikossa sekä muina vuosina kerran kahdessa viikossa. Julkaisijana oli Auroora-seura ja toimittajina olivat mm. H.G.Porthan, A.N.Clewberg ja J.H.Kellgren.

Lehti ilmestyi myöhemmin erinimisenä seuraavasti:

- v. 1789 Åbo Nya Tidningar
- vv. 1791-99 Åbo Tidningar
- vv. 1800-09 Åbo Tidning
- vv. 1810-19 Åbo Allmänna Tidning (oli tänä aikana virallisena lehtenä)
- v. 1820 Åbo Tidningar

Lehden ilmestyminen päättyi v. 1861.

Lehden tilaajamäärä oli 1700-luvulla 150 - 200 ja v. 1852 527.

Tilaajat olivat etupäässä akateemista väkeä johtuen ehkä lehden voimakkaasti kirjallisesta luonteesta.

Lehdessä oli joitakin suomenkielisiäkin kirjoituksia, kuten mm. vuoden 1771 toukokuun numerossa Ruotsin kuningas Aadolf Fredrikin (kuninkaana 1751 -71) kuoleman johdosta julkaistu runo.

Mainittakoon, että ensimmäinen suomenkielinenkin lehti alkoi ilmestyä Turussa v. 1775 Mynämäen kirkkoherra Antti Lizeliuksen toimittamana. Lehden ilmestyminen päättyi kuitenkin jo seuraavan vuoden kuluessa.

Lähteet: Päiviö Tommila, Suomen lehdistön levikki ennen vuotta 1860.

N° 10.

S i d n i n g a r

Utgifne

Af et Sällskap i Åbo.

Den 31 Maji 1771.

Deſa Sinfka Runor öfwer Högſta
ſalige Hans Kongl Maj:ts död,
hafwe wi trodt öf böra lämna
rum i wåre blad.

Sula Suomi khyneleifä,
Itku parusta pakahdu!
Kofka kuoli kuningas,
ADDYHifi, armahafi.
Itte ilmanen ikäfi,
Waikeoiſe waiſiaſti!
Topa kaatui kallis Herra,
Armas Ifäfi ihana;
Tota tänne tulduansa,
Kuohin Maallen, manderellen,
Kijdat ratkaiſi hywäſti,
Rauhan läſtellem ratenſi,
):C

Tota

Åbo Tidning.

N:o 53.

Lördagen den 2 Juli 1808.

I morgon, 3 Sönd. eft. Trefald., predika:

- I Domkyrkan, Finska Högskolan: Stud. Wahlstedt.
 Swenska Högskolan: Komminist. Blomqvist.
 Finska Afkonsången: Vic. Choral. Mag. Lönnqvist.
 Swenska Afkonsången: Archidiaconus Nordqvist.
 I Spinnbustorkan, Finska Högskolan: Stud. Wahlstedt.
 I Slottskyrkan, Finska: Vice Slotts-Predikanten Lönnmark.

Uraf General-Lieutenanten och Riddaren Rajewsky inkommen rapport, öfwer en af 3000 man bestående Swenska trouppers wid Wasa stad alldeles misslyckade landstigning, bestyrkes deras fullkomliga nederlag, flere hundrades döb på walplatsen, samt att Konungen af Sveriges General-Adjutant Bergenstråhle, Öfwerste-Lieutenant Knorring, Major Unonius, Capitainerne Donner, Luku, Enschöld, Hollstein, Schönfeldt, Grefwe Cronhielm, Lieutenant Hoffstedt, Fändricarne Ushjelm, Bergenstråhle och Ström, jemte 500 Soldater blifwit till fångar tagne, och efter att hafwa förloradt en Kanon, råddade de öfrige sig igenom en hastig flykt uti fartygen, andre sökte det såfångt uti skogarne der Cosakerne döda dem, hwilka ej öka fångarnas antal. Åbo den $\frac{19 \text{ Junii}}{1 \text{ Julii}}$ 1808.

General Major Garbounzows rapport om en i går emellan Rysska och Swenska Skärgårds flottorne förefallen träffning, som påstådt flere timmar, intygar att 2:ne Swenska fartyg blifwit i grund stutne, och att endast någre af Besättningen som frigsfångar kunnat räddas, den öfrige delen af Swenska flottan retire:rade med en betydlig förlust åt Swenska kusten. Åbo den $\frac{19 \text{ Junii}}{1 \text{ Julii}}$ 1808.

Å b o.

Den 22 födsledne Junii afträdde, med wanlig högtidlighet, Juris Profes: soren och Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden Matthias Calonius det Aca:

demiska Rectorater till Medicinâ Practicâ Professoreu Doktor Gabriel Eric Haarmann, och höll derwid ett *Tal de causis nimix, quæ Juris Studiosorum mentes incessit, ex Academiis ad forum festinandi pruriginis, & damnis ab improvida ista festinatione in omnem publicam rem adfatim dimanantibus* (om orsakerne till den otidiga brådskan, hwarmed i vår tid Lagfarenhetens idkare haffa från Academierne till Rättegångsmerken, och om den betydliga skada det allmänna deraf i mångfaldig måtto lider). I det hærtill utgifne Programm anmärkes bland annat, att under nu till ända gångne Rectorats-år 34 ynglingar blifwit wid Academien inskrefne, hwaremot derifrån utgått inalles 48, nämligen 29 till församlingens tjenst, 17 till Rättegångsmerken och 2 till andra medborgerliga yrken.

Med sin höge Beskyddares tillstånd har Swenska Academien, genom den 5 föstl. Maji anställt wal, kallat till sin Ledamot Historiarum och Moralium Professoreu härstädes Frans Michaël Franzén, i ledigheten efter framledne Cansli-Mådet och Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden Grefwe Gustaf Fredric Gyldenborg.

Nästledne Wärtermin hafwa wid R. Academien härstädes följande Disputationer utkommit:

under Herr Professor Jacob Bonsdorffs präsidio:

Herr *Simon Wilhelm Appelgren*, Ostrobotn. *Disf. Theologica, sistens conspectum Scientiæ Pastoralis, in usum Seminarii Theologici.* P. I. 2 1:8:dels ark, 8:o.

under Herr Professor Wallenii präsidio:

Herr *Johan Anton Appelberg*, Satac. *De Parodia. Pars Posterior.* 2 3/4:dels ark, 4:o.

Herr *Lars Wikblad*, Ostrogoth. *De Etymologiis Ciceronis.* P. I. G. 2 ark, 4:o.

Herr *Johan Jacob Rajalin*. Ostrobotn. *De Etymologiis Ciceronis.* P. II. 2 ark, 4:o.

Herr Bibliothekarien *Hartman*:

De tribus gradibus persuasionis (Des Fuiwahrhaltens): Credere, Opinari, Scire. Relp.

Herr *Gustaf Fredric Frosterus*, Ostrobotn. 1 3/4:dels ark 4:o.

Josephine Duchesnois.

Franskt Actrice.

(Sluter. Se N:o 52.)

Esther lofwade åt Mamsell Duchesnois en ny skörd af bifall. Denna role tycktes hel och hållen passa henne, och snart sagde blott henne. Esther hade sedan år 1721 ej blifwit spelad: på någon tradition af spel war således här icke att tänka, utan Mamsell Duchesnois öfwerlemnad åt blotta ingifwelsen af sin egen talang. Hon studerade denna rol för den benefice-föreställning, som den 2 Junii 1803 gafs åt Madame Vestris wid hennes skådespels från Theatre François. Stuket uppfördes på stora Operan med fullständiga choeurer och religiös pomp; och man förwånades att se, huru måsterligen Josephine förstått att besegra de utomordentliga swårigheterna af den fromma Esthers offentliga bön.

Som Andromache uppträdde vår Actrice på theatern i St. Cloud. I denna rol öfwerträffade hon icke blott Mamsellerne Volnais och Bourgoing, utan och Mamsellerne Talma och Fleury. Därför ländes det dessa sednare till verklig heder, att hafwa, just efter denna nya förebild, i många delar förbättrat sitt spel.

Än vidare utmärkte sig Josephine i Algire, och kort derpå, såsom Monime, i *Mithridate*. Man hade förrut hört hvarwa Mamsell Clairon förklara, att hon i denna rol alldrig kunnat göra sina egna fordringar ett nöje: och för Mamsell Duchesnois war det derföre så mycket ärofyllare att deri hafwa gjort publiken tillfyllest.

Med en i alla afseenden så fulltygad skicklighet erhöll Mamsell Duchesnois snart af Preferten, under hvars öfweruppsende Franska Skådespelet är staldt, ett formeligt beslut, hvarigenom hon berättigades att upptråda i 4 alldeles olika och förrut nästan alltid skilda roller: nemligen i den af Drottning, af Mor, samt af äldre och yngre Prinsessa. För de flesta andra Metricer skulle en slikt distinction warit en tung börda, men Josephine hade redan tillräckligen bewisat att hon war den samma ej mindre wuxen än wärdig. — Mångfaldigheten af hennes förtjenst bewittnades ytterligare genom de nya roller hon år 1805 fick att spela: hwaribland *Isabechs* i *Racines* *Arthalie*, och *Euphemies* i *Bafkon* och *Bayard*. I den nya Tragedie *Aspynar*, som den 9 Augusti födskännande år för första gången uppfördes, men tillika förfärligen utwißlades, hade hon, uti rolen af *Andromache*, gjort sig all upptänklig möda att förekomma piecens fall. Om detta ändamål icke wänns, gjorde likwål allmänheten en billig stillnad emellan henne och författaren, och öfwerhopade den förra med lifliga apploudisementer. Det samma hände henne, såsom *Arstinoe* i *Comede*: ehuru litet tillfälle denna subalterna och werkligen otacksamma rol lemnar åt talangen. — För öfrigt äger Mamsell Duchesnois's talrika slägt i henne ett werksamt stöd, och man omtalar med mycken aktning hennes wälgörksamhet.

Död i Åbo:

Handelsmannen Christ. Hielmeri och dess E. maka's Soph. Magd. Augustins lilla Son Christian, död den 29 Juni, 9 månader och 6 dagar gammal; hwilket endast på detta sätt anhördige och wänner tillkännagifwes.

Döde i Landsorterna:

Wice Pastoren och Kapellanen i Nykyrka, Henric Solin, död å Harikata rusthåll den 28 Juni, uti dess 67-ålders år.

Frans Henric, Son af Wj. Sacell. i Nykyrka Mag. Henric Solin och dess E. maka Marg. Christ. Heben, död den 20 Juni, 9 månader och 9 dagar gammal; hwilket på detta sätt slägt och wänner tillkännagifwes.

Stads. Auktion:

Den 20 innewarande Juli kl. 3 eftermidd. försäljes å Auktionstkammaren, för bristande inbetalning af köpeskillingen, Gatläggaren Michel Hallenius förut ägde och uppå Klösterbacken under N:o 80 belägne Gård.

Ankomne Besände:

Studeranden L. H. Ealmen från Hwiltis, bor hos Borg. Lindström. Notarien Hae Tan från Rimittu, i Eldra N:o 45 och 46 af Klösterqwart. Majoren De La Moyle från Rissa

och Baron Lybeker hos Sadelmak. Pihl. Landmäteri Auktulanten E. G. Bydén från Lapp-
fjerd hos Fabrik. Jungström Bokhållaren Lundahl och Studeranden Wadén hos Handl.
M. W. Augustin. Direktören J. M. Gottskalk med Fru, Syster och dreng, hos Alderman
Södergren. Prosten Sundwall från Wästis hos Lagmansten Synnerberg.

Till salu:

Uti Kalkisa gården wid Kyrkan, finnes en nymodig Kurirkärra på fyra hjul till salu;
kan föras både med en och 2:ne hästar.
En ny Blankardhåls i fullt stånd finnes till salu hos Postlagaren Johan Matberg.

Diverse Rungörelser:

I anledning af Magistratens Publikation af den 9 Juni 1800. warda de af Stadens In-
newånare, som å Stadens markt hålla hästar och får, härigenom tillfogde och antydde, att wid
wite af 3 1:3:delars Riksdaler banta, angifwans ensak, inom 14 dagar härefter, ifrån kl. 8
till 12 förmiddagarne, hos Auktions Direktören och Stads Rådören Anders Gustaf Laurin till
debitering uppgifwa antalet af deras förenämnde kreatur. Åbo Rådhus den 25 Juni 1808.

Borgmästare och Råd.

Igenom offentligt anslag å Rättens dörr har NyCarleby Sockens Hårads-Rätt wid detta
års Winterting den 17 sist. Mars samman kallat Enten Maria Mattsdotter Huhtamätkis och
hennes afidne mans Landbonden Matts Simonsson Huhtamätkis samtelige Borgnärer till andra
rättegångsdagen af innewarande års Höfreting i berörde Socken, att föras öfwer Entens och hene-
nes barns ansöfning om urarfwagörelse, samt att deras fordringar lagligen uppgifwa och styrka
hwilket härigenom första gången rungöres. Domarbacka den 14 Maj 1808.

På Domare Embetets wagnar.

Ew. Sundius.

Med försäfran om det mest samwetsgranna bemiddande, att på det bästa betjena dem af den
würddade Allmänheten, som behöfwa hennes biträde, anmäler sig undertecknad examinerade och ed-
swurna, med behöriga bewis om förwärfwad skicklighet försedd, och af den wällofl. Magistraten
här i Åbo antagna Wärmorska

Maria Fredrika Rensfors,

boende hos Muraregesällen Hammarlund
wid Laboratorii-gränden.

Åkundas att köpa en Landegendom, som är belägen i Skären eller wid någon stö: handel
om en sådan egendom kan genast affutas, och behagade hugad säljare sig angifwa igenom för-
seglad biljett till E. L. som inlemnas i Boden. Der dessa Blad utlemnas.

Till några Exemplar af framl. Kongli-Rådet och Ridd. Wothans Chronicon Epilopo-
rum Finlandensium saknas 2:ra och 3:de delarne; den som äger dese, antingen till salu
eller utbyte mot andra, behagade med första anmäla sig på Wotlådans å stora Kyrkogatan.

Ett penningelån af 250 R:o banta står till tjenst för den som kan prästera fullgiltig
wäpner, då anmälan med förseglad biljett kan inlemnas på Wotlådans å lilla Kyrkogatan, ställ
till A. B.

Hos Guldsmed Jankes är af en gwinsperson lemnad en slät silwer Matsked, som af rät-
te ägaren igenlös.

N:o 54 utgifwes Onsdagen den 6 Juli kl. 11 förmidd.

ÅBO, Tryckt i Svenskellska Boktryckeriet 1808

Ilse Johnsson (toim.)

Muistosanat

Nämä muistosanat ovat hautajaispuhe, joka on pidetty tai aiottu pitää Jakob Stenius, s. 2.2.1732, k. 5.2.1809, Pielisjärven kirkkoherran - Koski-Jaakon - hautajaisissa v. 1809.

Tämän konseptiluontoisen puheen omistaa mieheni serkku agronomi Ester Castrén, jonka isoäiti oli Stenius. Puheesta puuttuvat alkusanat. Puheen tekee erityisen mielenkiintoiseksi se seikka, että se on alunperinkin kirjoitettu suomeksi.

Jakob Stenius on syntynyt sinä 2.päiv. helmekuusa v.1732 Artion kappelisa Uudella Maalla, josa hänen Isänsä vice Kirckoherra Hr J.S. oli kappalainen. Hänen äitinsä oli kuniasukuinen Anna Elisabeth Prints, kirkoherran tytär Ahvenkoskelta.- Silloin kuin hänen Herra Isänsä tuli Kirckoherraxi tänne Pieliseen oli hän jo 10.ajastajan vanha.-

Hänen kuuluisan ja kunnianarvosapidettävän Isänsä huonesä sai hyväv ylöskasvatuxen ja opetuxen.- Hän oli 17. ikänsä vuodella - koska hän lähetettin täällä kuningalliseen Upsalan Accademian josa hän v.1748 ylösotettin Studeravaisex, josa hän on suurella valpauhell ja vireydellä harjoteltute Isiänsä 6.ajastaika 1. Accademiasa niisä opin osisa kuin hyödyttävät yhtä virkamiestä yhteisen kansan seasta.

Vuonna 1754 muuti hän korkiasti mainitun Academian opetajien Isäin suunasta hyvällä todistuxella elämänsä käytöxestä, Turun Academian, josa hän myös hyvin kiitoxin kansa vastais opinsa osan parhast muodosta, että raketa koskein paatoja. Ja nimitetint Turun kuuluisalda Academiaalda philosophian Candidatixi sinä 2.p. Toukokuusa 1755.-

Sinä 18.päivänä heinäkuusa 1754 tuli hän korkialda Esivallalda

II

Kauppa vapokas opinto ajan, parhain muodo^{lla}
 että raketa koftein pöytäjä

Jos nimettiin Turun ^{Koulupöytä} ^{Urademialdu} Philosophia
 Candidatiksi juna 2. p. Toukokuussa 1755.
 Juna 18. päivänä heinäkuussa 1754. tuli hän kor-
 kialda ^{Epistollalla} määrättyä että oleman Directori eli
 vran kalleja koftein perhannifen työssä
 Sjörnengorin täänisa, mutta jonkun ajan
 perästä sen jälkeen tuli hän korkian sivel-
 lain käsitystä määrättyä oleman jamanhalt.
 toimittajaksi Vaasan täänisa ^{täänisa}

Vuonna 1760. kevät luvun aikana ^{Turussa} Academia
 la. tuli hän tulo academian Cancellerin
 hänen Excellensijaksi ^{Käskynväärti} ehtoa karkiahi vapaa
 Sekänsen Greffin Tösinin, luostumusesta
 nimeltä Majster Joens. Koftein ^{laillat}
 ja vintain perhannifesa ^{laillat} mutta hänen
 poisolonja tähden Vaasan täänisa ^{Koffelija}
^{toimittajaksi} luvettiin; Sai hän hämään kunniat
 nimen, vasta vuonna 1766. 4. päivä huhtikuuta
 jula ajalla ruveten ^{hän} on koko ajallaan ajan hifimään
 ollut Gladeravaiften opellaja ^{laillat} mukissa opetuseen kordija

Näyte muistosanojen tuntemattomaksi jääneen kirjoittajan käsialasta.

määrätyxi, että oleman Directori eli peränkatsoja koskein perkamisen työssä Björnenborin Läänissä, mutta jongun ajan perästä sen jälkeen tuli hän korkian esivallan käskystä määrätyxi oleman samankaltaisessa toimituksessa Vaasan Läänissä.-

Vuonna 1760 kevät lugun aikana Turun Academiassa tuli hänelle tieto Academian Cancellerin Hänen Excellensinsä, Riikinrädin etera Korkiasti vapa sukuisen Grefvin Tessinin, suostumuksesta, nimitetyxi Magister docens, koskein ja virtain perkamisens taidosa mutta hänen poisolonsa tähden Vaasan länissä käsketyssä toimituksessa, sai hän tämän kunnianimen, vasta vuonna 1766 4.päiv. huhtikusa, siitä ajasta ruveten on hänen koko ajastajan ajan likimäärin ollut studeravaisten opettaja julkisessa opetuksen konstissa, nimittäin Turun Academiassa.-

Vuonna 1767 jätti hän tämän Turun Academian ja sen Consistoriumin ja samana vuotena tuli hän ulosnimitetyksi korkialda arvosa pedettavallda Consistoriumelta Borgosa Gymnasiumin apulaisexi, jota virka ei hän kuitengan tullut edes seisoman - Sen vuoksi että se silloin auki oleva kirkoherran tila Pielisessä, johon hän haki itsiänsä oli hänellä toivosa.

Vuonna 1768. tuli hän Tämän Seurakunnan kutsumisen jälkeen valituxi kirkoherraxi Tässä Pielisen Seurakunnassa - ja sai Kuningallisen armollisen Fullmagtin, että olla kirkoherrana Tässä Seurakunnassa, siitä 28.kesäkuusa 1768.- Siihen Pyhän saarnavirkan vihitin hän samana vuotena Silloin Olevaiselta kuuluisalda Pispalda Borgasa, Herr Doctor Forteliuxelta.-

Siihen pyh. avioliiton joutui hän sen hyvin kunniasukuisen Anna Lovisa Henriican Kirckoherra ja Provastin Tyttären kansa St. Mickelistä vu 1770. jonga kansa hän eli ainoastansa yhden ajastajan. Sen avioliiton siunais Jla yhdellä lapsella Jacob studeravainen joka elä.- Tämän jälkeen oli hän leskenä 3 ajastaika.-

Vuonna 1774 joutui hän naimisen toisen kerran sen kunnia sukuisen Sofia Stefanderövice Pastor ja kappalaisen Tyttären kansa Hollolasta, jonga kansa hän eli yhdessä 9. ajastaika. Tämän avioliiton siunas Jla 7 lapsella - nimittäin, poika, vanhin Anders Gustaf on Herrasa kuollut lapsuudessaansa. - Tytär Anna Maria, sen jälkeen on naimisessa kunian arvosa pidet., ja korkeast oppinen kappalaisen Mag. Herr Jacob Abr. Strömerin kansa Jugasta. Tytär Stina Sofia on naimisessa Herran, Directorin ja Krunun nimismiehen, kunnia sukuisen Samuel Mustelinen kansa tässä Pitäjässä, poika Märten Daniel, tyttäret

Lena Kaisa ja Lovisa Magdalena - ja vielä poika, nuorin Bengt ovat kaikki vähäisyydensä alla Herrassa kuolleet. - Yksi lapsi ensimmäiästä naimisesta ja 2 jälkemäisestä elävät nyt.

Tällä Herrassa edesmennellä on ollut 6 . veljeä, josta 2. ainoastansa nyt elävät hänen jälkensä nimitt. korkeasa kunnianarvosa pidettävä etc Provasti Carl Stenius Sulkavan pitäjässä - ja Landscameri et Bengt Stenius Heinolasa - ja 4. sisarta joista Kirkoherran Leskifrouva Maria Kaisa Lyra, ja Duomarin Leskifrouva, Sofia Scrodera hänen jälkensä elävät.

Hänellä on ollut 8.- lasta ja ainoastansa yksi vähäinen tytär, lapsenlapsi.

40. ja puolen ajastaika on hän edesseisonut Kirkoherran virka tässä kunnioitettavasa Herran Seurakunnassa - vuonna 1776 tuli hän nimit. Provastixi, Konsistoriumilda Borgassa - ja vuonna 1799 tuli hän vielä Konsistoriumilda nimetetyxi Kontrahti Provastix tässä Ylä-Karjalan Provasti kunnassa.-

Toimella on hän pytänyt edesseiso ja edesauta yhteistä parhastakin erinomaisten hyvän ja kuuluisan maallisen viisauden on hän omistanut kuin hänen työllensä virassa on hyvin tarpellinen ollut. - Hän on ollut seisovainen kerran päätetyissä käsityksissään - yksi-vakainen Jlan pelios ja Hänen kalliin virkansa toimituksessa - ystävällisyydellä ja hiljaisella menollansa joka oli ollut sekoitettu yxivaikaisuudella ja suckeluudella on hänen kansakäymisensä osoittanut kaikkia ihmisiä kohtaan - hän on osoittanut itsensä niinkuin yksi tuki ja turva monen seasa maailmallisissa toimituksissa, jonga päälle se neuvoton on tainnut luotta, se häntä joutunut löytä apunsa ja turvansa ja se onnensa etsiväinen armonsa. sehyvä avu joka enimästä on ollut paistava koko Hänen elämänsä juokun alla on ollut avullisuus ja andeliaisuus köyhiä ja puutosta kärsiväisiä kohtaan.- Tämä hänen hyvä ja ylistettävä awunsa on, ei ainoastansa mielle kaikille tietty, vaan avaralda tuttu niillekin jotka ei häntä ole tässä elämässä ikänsä silmillänsä nähnet.--

Pitkälliset ajat taita se tässä kokoundunut kansa joka nyt kyneleillensä kastelevat hänen Hautansa, kaivata hänen hyviä tekojansa - ne turvattomat ja avuttomat lesket - ne orvot lapset joita Hän on huonensa korjannut, nämä kandavat voimallisen todistuksen tästä meille kaikille ne elävät ja lämbimät liikutukset, jotka me nyt juuri havaitsemme monen tygönä, meidän seassame ylösousevan tässä ymbäri-läme ovat väkevät todestajat siihen. Paljota enämin on Se meille

tietty koska Hänen 40.ajastajan aikainen ikänsä niinkuin Kirko-
herra tässä seurakunnassa ole koonnut Hänen huonesensa suuria ta-
varoita.

Hänen omat muisto sanansa Jacobin Epistolaa 2. lukusa - usko ilman
töitä on kuollut - kuulin minä jongun kerran - asuisani hänen huone-
sansa - perustavaisesti kertovan.- Hyvän ikähän asti on hän elänyt,
kyllästynyt elämästä mahan laskenut kärsivällisyyden kansa vajellus
sauvan. Kilvoitellut hyvän kilvoitukseen monen seasa.-

Yhden viikon päivät sairasti hän kuolintautiansa, ja kristillisen
valmistuksen kansa, nautitsi Herran Pyhän Ehtollisen 3 p. ennen kuo-
lematansa - hänen voimansa rupeisit puutumaan, hänen voimansa vaike-
nis, hetki hetkellä, Hän herrasa autuasti kuoli vähän ennen puolda
päivä viimeisenä kyntilän päivä sunnuntaina.-

Hänestä me taitame sanoa - niinkuin se vanha Simeon sen päiväisisä
Pyh. Evangl. sano - nyt sinä Herra lasket palvelias etcra.-

Hänen hyvin kunnioitettava sukunsa händä suurella surulla ja kyyne-
leillä hautaan saattavat.

Valete!

Steniusten hautakivi Pielisjärven hautausmaalla.

Kuva ja kuvateksti on kopioitu kirjasta: Jaakko Haavio (toim.)
" Mikael Agricolasta E.W. Pakkalaan. Suomen kirkon paimenien
elämäkerrasto". Porvoo 1947

Kaarle Vuorinen, Anita Tuurala, Osmo Merikoski

Kaarle Vuorisen esipolvitaulum¹⁾ sukulinjojen perheitä

KANNI - FÄRKKILÄ - ISO-TUOVOLA (isälinja).

V. XII/2048 (v 18.9)

KLEMETTI MARTINPOIKA, Huittisten Kannilan kylän Kannin talon isäntä 1580-1604.

V. XI/1024 (v 18.7-8)

YRJÖ KLEMETINPOIKA, Kannilan Kannin isäntä 1605-1638.- Puoliso Margareta, mainitaan vuonna 1635 sairaalloiseksi ja sokeaksi. Lapsia: Tuomas, talon seuraava isäntä, Agnes, häviää henkikirjoista 1645, Brita, häviää henkikirjoista 1640.

V. X/512 (v 18.3-4)

TUOMAS YRJÖNPOIKA, Kannin isäntänä 1639-1656.- Puoliso Brita, lapsia: Kaarina, Tuomas, josta tuli talon seuraava isäntä, ja Yrjö.

V. IX/256 (v 18.1-2)

TUOMAS TUOMAANPOIKA, Kannin isäntänä 1657-1698. Puolisot: 1) Brita, kuoli 1666; 2) Valpuri. Lapset: Yrjö, Färkkilän isäntä, kts. seuraavaa, Erkki, Kannin isäntänä 1701-1730.

V. VIII/128 (2.7-8)

YRJÖ TUOMAANPOIKA, muutti perheensä kanssa v.1698 Mommolan kylän Färkkilän ratsutilan isännäksi, isäntänä 1698-1709. Haudattiin Huittisissa 16.1.1715. Puoliso Huittisissa 1.10.1676 Brita Jaakontytär Kannilan kylästä, s. n.1660, haudattiin Huittisissa 1.6.1735.

Lapsia:

Matti, s. 7.1.1681, Färkkilän seuraava isäntä.

Kaarina, puoliso Huittisissa 25.11.1702 kruununkalastaja Antti Paavonpoika Huittisten kirkonkylästä.

Valpuri, vaiheet tuntemattomat.

Maria, puoliso Huittisissa 22.7.1716 lukkari Tuomas Yrjönpoika.

Juho, vaiheet tuntemattomat.

Erkki, puoliso Tyrvällä 7.3.1726 leskivaimo Beata Sigfridintytär Tyrvään Nupalan Vännistä.

1) Esipolvitaulut julkaistu TSS:n julkaisussa Esipolvitauluja no 3, alkaen sivulta 143

V. VII/64 (V 2.3-4)

MATTI YRJÖNPOIKA, Mommolan kylän Färkkilän ratsutilan isäntänä 1710-1736. Synt. 7.1. (tai 1.7) 1681, kuoli Huittisissa (haud) 4.4.1736.- Puolisot: 1) Huittisissa 29.9.1708 ratsutilallisen tytär Maria Antintytär Raijalan Laurilasta, s. Huittisissa ja kuoli siellä (haud.) 10.6.1717, vht: Antti Paavonpoika ja Maisa Tuomaantytär; 2) Maria Jaakontytär, kuoli Huittisissa 3.4.1740.

Lapsia (synt. Huittisissa):

ens. avioliitosta:

Brita, s. 1710, haud. Huittisissa 27.2.1726.

Yrjö, s. 15.1.1715, Färkkilän seuraava isäntä. Kts. seuraavaa.

Tyttäret Valpuri ja Kaisa, epätietoista, kummasta avioliitosta, kummankin vaiheet tuntemattomat.

Toisesta avioliitosta:

Jaakko, s. 5.10.1721, haud. Huittisissa 21.2, 1796,- puoliso Huittisissa 23.9.1744 taloll.tr. Kirsti Erkintytär Rieskalan Kontista, s. 15.10.1723. Jaakko meni vävyksi ja isännäksi Konttiin (VI/36).

Matti, s. 21.1.1729.

V. VI/32 (V 2.1-2)

YRJÖ MATTINPOIKA, Mommolan Färkkilän ratsutilan isäntä 1740-1774. Synt. Huittisissa 15.1.1715, kuoli siellä 14.9.1793. Puolisot: 1) Huittisissa 1.1.1838 taloll.tr. Maria Tuomaantytär Tyrvään Kaukolan Vänniästä, s.1715, kuoli Huittisissa 21.1.1769, vht: Tuomas Heikinpoika ja Malin Abrahamintr; 2) Margareta Tuomaantytär, s. 1741.

Lapset (synt. Huittisissa):

ensimmäisestä avioliitosta:

Maria, s. 30.8.1740.

Erkki, s. 17.5.1743, Färkkilän seuraava isäntä. Kts. seuraavaa.

Juho, s. 13.5.1751.

Jaakko, s. 12.5.1759.

toisesta avioliitosta:

Simo, s. 2.11.1771, muutti Raijalan kylään.

V. V/16 (V 1.16-17)

ERKKI YRJÖNPOIKA, Färkkilän ratsutilan isäntä 1774-1802. Synt. Huittisissa 17.5.1743, kuoli siellä 27.3.1802.- Puolisot: 1) n. 1767 taloll.tr. Beata Matintytär Punkalaitumen Vanttilan Perttulasta, s. Punkalaitumella 17.12.1747, kuoli Huittisissa 15.2.1793, vht: Matti Matinpoika ja Kaisa Juhontytär; 2) n. 1793 Valpuri Juhontytär, s. 20.10.1768, kuoli Huittisissa 6.2.1809.

Lapset (synt. Huittisissa):

ensimmäisestä avioliitosta:

Kaarina, s. 4.8.1770, avioitunut Raijalan kylään.

Maria, s.23.8.1772, puoliso 1797 sotamies Lager, muutti leskenä takaisin Färkkilään, missä kuoli 14.4.1853.

Valpuri, s. 16.1.1778, puoliso 27.6.1803 ratsutilallisen poika Juho Tuomaanp. Tyrvään Mielaniemen kylän Eskolasta.

Jaakko, s. 1780, kuoli 1782.

Matti, s. 19.2.1775, Färkkilän seuraava isäntä, kts. seuraavaa.

Juho, s. 24.3.1783, puoliso 17.10.1809 Anna Erkintytär Hurulan kylästä.

Leena, s. 1788, muutti Punkalaitumelle.

Anna, s. 21.8.1792.

toisesta avioliitosta:

Heikki, s.29.4.1795, muutti Hurulan kylän Huruun 1811.

Jaakko, s. 17.4.1798.

V. IV/8 (V 1.8-9)

MATTI ERKINPOIKA, Färkkilän ratsutilan isäntä 1802-1846. Synt. Huittisissa 19.2.1775, haud. siellä 22.12.1846.- Puoliso Punkalaitumella 13.6.1797 taloll. tr. Kaisa Yrjöntyttär Punkalaitumen Kouvolan Yli-Kouvosta, s. 30.9.1778, kuoli Huittisissa 15.11.1843, vht: Yrjö Jaakonpoika ja Anna Tuomaantytär.

Lapset (synt. Huittisissa):

Juho, s. 5.7.1799, kuoli siellä 20.3.1857 Maurialan ratsutilan isäntänä. Oli isänsä jälkeen jonkun aikaa Färkkilän isäntänä. Puoliso Huittisissa 6.6.1826 Katariina Erkintytär, Maurialan ratsutilan tytär, s. 6.1.1801. Heidän ainoa lapsensa, poika Johan Fredrik, s. 2.10.1831, kuoli Huittisissa 5.2.1835.

Kaisa, s. 11.8.1802, puoliso 8.6.1826 ratsutilallisen poika Erkki Erkinp. Maurialasta.

Kristiina (Justiina), s.2.1.1806, puoliso 15.1.1833 taloll.pka. Mikko Heikinpoika Loimaan Heinijoen Vähätalosta.

Matti, s.17.4.1810, puoliso 31.12.1835 taloll.tr. Anna Kaarlentytär Vampulan Salmenojan Iso-Tuovolasta. Kts. seuraavaa.

Anna, s. 16.2,1814, kuoli 7.8.1814.

Kustaa, s. 3.7.1816, puoliso 18.8.1842 Hirvilän kylän Erkkilän leskiemäntä Katariina Heikintytär, taloll.tr. Uollan kylän Uusi-Uollan talosta. Kustaa Matinpoka oli vuoteen 1852 Färkkilän isäntänä veljensä jälkeen, mutta

perhe katoaa sieltä ennen vuotta 1853, jolloin Färkkilään tulee uusi isäntä. Kustaa Matinpöikää oli v. 1850 sakotettu juopumuksesta ja tappelusta.

Fredrik, s. 26.9.1821, oppilaana Porin triviaalikoulussa 1831-1836. Saatuaan erotodistuksen koulusta 1837 hän antautui liike-elämän palvelukseen. Käytti nimeä Fredrik Ferkell.

V. III/4 (V 1.4-5)

MATTI MATINPOIKA, Vampulan Salmenojan kylän Iso-Tuovolan vävy ja isäntä. Synt. Huittisissa 17.4.1810, kuoli Vampulassa 26.7.1872.- Puoliso Huittisissa 31.12.1835 taloll.tr. Anna Kaarlentytär Salmenojan Iso-Tuovolasta, s. 22.4.1819 Vampulassa, kuoli siellä 2.10.1884, vht: Kaarle Heikinpoika ja Anna Matintytär, kts. taulu V. IV/10. Menettäneet talon, sillä 1865 he olivat itsellisinä Iso-Tuovolan Niemi-torpan kirjoilla. Mattia oli rangaistu kahdesti juopumuksesta. Talo joutui nimismies Karl Anderssonille. 1872 heidät oli merkitty mäkitupalaisiksi.

Lapset (synt. Vampulassa):

Anna Kristiina, s. 6.8.1838, kuoli siellä 8.4.1905, puoliso Vampulassa 16.12.1860 Israel Henrikson, torppari, Salmenoja Niemi, s. 11.9.1833 Loimaa (Loimijoki), kuollut 23.7.1921 Vampulassa. Heillä 8 lasta.

Kaarle Fredrik, s. 18.3.1841, kts. seuraavaa.

Maria Fredrika, s. 30.12.1842 (rpk:ssa 31.10.1843), kuollut 20.10.1914 Vampulassa,- puoliset: 1) ^{Vampula 21.4.1872} Johan Johansson, renkinä Iso-Tuovolassa, s. 15.11.1839 Vampulassa, kuoli siellä (hukkui) 2.8.1875; 2) Huittisissa 8.8.1880

Matti Naulanen, työm. Kukonharjan Isotalossa myöh. its. Rajalassa, s. 8.5.1839 Loimaalla, kuollut 6.9.1926 Vampulassa. Marialla 2 au-lastaa ja molemmista avioliitoista kaksi kummastakin.

Katariina Vilhelmina (Kaisa Miina), s. 6.3.1847, muutti viimeksi alueliitoksessa Perttulan (nyk. Ypäjän) srk:aan 1873, tällöin ntonna.

Johanna Josefina, s. 2.5.1854, kuoli siellä 12.3.1931, puoliso Vampulassa 5.6.1876 Juho Kustaa Kustaanp. Mäenpää, torppari Koiviston torpassa Salmenojalla, s. 5.2.1850 Vampulassa, kuoli siellä 28.7.1902. Heillä lapsia 12. Käyttivät kotitorpan mukaan sukunimeä Koivisto.

V. II/2 (1.2-3)

KAARLE FREDRIK MATINPOIKA, mylläri Rutavan kosken myllyllä, Salmenojan, Iso-Tuovolan alueella, s. 10.3.1841 Vampula, kuoli siellä 12.11.1912. Puoliso: Vampulassa 31.10.1869 Vilhelmiina Aleksanterintytär, myllärin leski ja taloll.tr. Huittisten Korkeakosken Knihdin talosta, s. 12.2.1835 Huittinen, kuollut 11.10.1912 Vampulassa. Lesken 1. mies: Juho Kustaa Lauren, myllärinä e.m. myllyllä, s. 27.9.1836 Vampulassa, kuoli siellä 18.10.1867.

Olen selvityksissäni ottanut huomioon kaikki isäni sisaruspuoletkin, vaikka eivät varsinaiseen sukulinjaan kuulukkaan.

Lapset (vaimon 1 avioliitosta):(kaikki synt. Vampulassa):

Rosa Angelika Juhontytär, s. 24.7.1861, kuoli siellä 2.3.1932, puoliso 1894

Kalle Juhonp. Paununen, s. 30.4.1862 Huittinen, kuollut 8.6.1936, maalari.

Heillä vain yksi tytär.

Kustaa Ferdinand Juhonpoika, nahkuri, s. 10.3.1863, kuoli 20.6.1925 USA, jonne muutti 6.10.1908. Puoliso 7.2.1894 Maria Ryti, s. 19.11.1863 Huittisissa, kuoli siellä 10.5.1921. Heillä 3 lasta.

Ida Pauliina, s. 30.10.1864, kuoli siellä 27.1.1866.

Ida Pauliina Juhontr, s. 10.6.1866, kuoli siellä 1.12.1867.

Oskar Nikanor (au) s. 5.5.1869, kuoli siellä 11.6.1882

Karl (Kaarle) Rikhard, s. 11.5.1871, kts. seuraavaa.

Ida Pauliina Kaarlentr. s. 2.3.1874, kuoli siellä 29.4.1875.

Valma Maria Kaarlent.Laine, s. 9.9.1877, kuoli siellä 15.2.1958 ntonna.

Ida Pauliina Kaarlentr. Laine, s. 24.2.1880, kuoli siellä 21.7.1954, puoliso Vampulassa 2.4.1932 leski, talollinen Matti Fredrik Äyhö, Soinilan kylästä, s. 2.6.1874 Huittisissa, kuoli 20.2.1947 Vampulassa. Avioliitto lapseton.

V. I/1 (V 1.1)

KAARLE RIKHARD KAARLENP. VUORINEN, nahkuri, s. 11.5.1871 Vampulassa, kuoli 25.3.1937 Jyväskylän ms:ssa. Puolisot: 1) Vilhelmiina Kaarlentr. Mäkinen s. Halberg, nahkurin leski, s. 13.2.1849 Virtailla, kuoli 21.4.1912 Jyväskylän ms:ssa; 2) Rosa Maria Tyyppä, taloll.tr. Vesilahden Hinsalan kylän Tyyptä, s. 29.3.1874 Vesilahti, kuollut 24.1.1922 USA:ssa. Vihitty n. 1917 USA:ssa (vihkitodistus ei tallessa). 3) USA:ssa 14.11.1922 kruunun nimismiehen leski Matilda Ruotzi s Lindström, s. 13.1.1878 Jokioisissa, kuoli 21.6.1945 Helsingissä. Ero 20.12.1929. 4) Vesilahdessa 2.10.1935 Fanny Aurora Tyyppä, taloll.tr. Vesilahden Hinsalan kylän Tyyptä, s. 14.4.1884 Vesilahdessa, kuoli siellä 24.3.1945 (kts. Typyn sukuselvitys).

1. avioliitto lapseton, mutta vaimolla oli 3 lasta edell. avioliitostaan.

2. avioliitosta poika:

Kaarle (Kaarlo) Bernhard, s. 11.2.1919 USA:ssa, kts. seuraavaa.

3. avioliitto lapseton, mutta vaimolla oli 2 lasta edell. avioliitostaan.

4. avioliitto lapseton.

VAMPULA, SALMENOJA, ISO-TUOVOLA.

V. IV/10 (1.10-11)

KAARLE HEIKINPOIKA, Vampulan Salmenojan Iso- Tuovolan isäntä. Synt. Vampulassa 26.1.1787 Punolan kylän Jonkan talon poikana, kuoli Vampulassa 27.7.1832.- Puolisot: 1) Eeva Matintytär, s. 1790, kuoli Vampulassa 11.12.1817 kaatumatautiin; 2) Huittisissa 13.10.1818 taloll.tr. Anna Matintytär Loimaan kylän Siukosta, s. 17.10.1792, kuoli Vampulassa 11.5.1860, vht: Matti Matinpoika ja Maria Mikontytär.

Lapset (synt. Vampulassa):

ens. avioliitosta:

Eeva, s. 14.6.1810, puoliso 9,5.1829 puuseppä Kaarle Messman.Kaarle, s. 25.1.1812, kuoli 6.8.1814.Jaakko, s. 24.4.1814, puoliso Eva Stiina Jaakontytär Kukonharjan kylästä, s. 1818.Kaarle, s. 24.12.1816, kuoli 8.5.1819.

toisesta avioliitosta:

Anna, s. 22.4.1819, puoliso Huittisissa 31.12.1835 ratsutilallisen poika Matti Matinpoika Mommolan Färkkilästä, s. 17.4.1810, tuli vävyksi ja isännäksi Iso-Tuovolaan, kts. V. III/4.Maija Stiina, s. 15.1.1822, puoliso 21.12.1841 taloll.pka. Joel Mikonpoika Punolan kylän Vähä-Punosta.Kaisa Ulrika, s. 11.2.1826, sai aviottoman tyttären: Johanna Ulrika s. 7.8.1848, ja solmi myöhemmin avioliiton Iso-Kännön pojan Juho Kustaa Matinpojan kanssa, s. 21.11.1825.Kaarle, s. 6.2.1830, kuoli 27.3.1831.

Kaarle Heikinpoika oli isänsä jälkeen ensin Punolan Jonkan isäntänä 1806-1818, mutta sitten tapahtui merkillinen ~~muutos~~ vaihdos. Kaarle Heikinpoika muutti perheineen Iso-Tuovolaan isännäksi, ja Tuomas Tuomaanpoika Iso-Tuovolasta muutti perheineen Punolan Jonkkaan, isäntänä 1818-1832. Lieneekö asialla jotain tekemistä isojaon kanssa?

Huittinen, Korkeakoski, Knihti.

V. IV/12 (V 1.12-13)

HEIKKI MIKONPOIKA, Korkeakosken Knihdin talon isäntä 1804-1830, s. Huittisissa 19.2.1780, kuoli siellä 3.9.1853.- Puoliso Loimaalla 26.3.1801 taloll.tr. Ulrika Heikintytär, Loimaan (Metsämaan) Majanojan Sepästä, s. 17.1.1777, kuoli Huittisissa 24.2.1851, vht: Heikki Matinpoika ja Saara Jaakontytär.

Lapset (synt. Huittisissa):

Heikki, s. 27.3.1802, kuoli 27.8.1818.

Juho, s. 6.12.1803, puoliso 25.6.1829 pappilan piika Beata Juhontr. Rease Maria, s.7.2.1806, asui naimattomana talossa 1859.

Ulrika, s. 5.9.1808, hukkui 6.6.1811.

Aleksanteri, s. 23.8.1811, Knihdin neuraava isäntä. kts. seuraavaa.

Ulrika, s. 25.9.1814, kuoli 31.12.1833.

Regina, s. 30.6.1817, puoliso 5.8.1838 sepän renki Heikki Vilhelm Heikinpoika Tamminen.

Kuolleena syntynyt tyttö 28.7.1820.

Mikko, s. 18.9.1821, kuoli 21.9.1821.

V. III/6 (V 1.6-7)

ALEKSANTERI HEIKINPOIKA, Korkeakosken Knihdin isäntä 1831-1856, s. 23.8.1811.

Puolisot: 1.) Huittisissa 22.2.1831 taloll.tr. Kaisa Matintytär, Vampulan Siivikkalasta, Suutarista, s. Vampulassa 26.11.1798, kuoli Huittisissa 25.3.1856, vht: Matti Pertunpoika ja Maria Mikontytär; 2) 1858 Maria Kristiina Juhontytär, s. 25.4.1832 Huittisissa, kuoli siellä 5.5.1903.

Aleksanteri kuoli Huittisissa 31.12.1880. Marian vht: Sammun Takkulan Vuorion torppari Juho Matinp. ja Maria Jaakontytär. (Marian 2.puoliso Löysälän Kauppilan ent. isäntä Erik Lundgren, s. 1817 ja kuoli 3.10.1892).

Lapset (synt. Huittisissa)

1. avioliitosta:

Anna Kristiina, 6.5.1833, kuollut siellä 20.1.1909, puoliso 24.2.1854 taloll.pka. Fredrik Matinp. Sammun Pitkäsestä, vävynä ja isäntänä Knihdissä 1857 alkaen. Heillä 3 lasta. Fredrik s. 26.7.1835 Huittisissa, kuoli siellä 25.5.1894.

Vilhelmiina, s. 12.2.1835, kts. taulu V. II/2 sivulla 4.

^{2. aviol.}
Iida Maria, s. 9.7.1859, kuoli siellä 24.6.1941.- Puolisot: 1) Huittisissa 5.12.1876 renki Kalle Maurits Matinp. m. Mäkinen, s. 30.1.1848 Huittisissa, kuoli siellä 9.4.1894. Oli renkinä useissa taloissa. 2) Huittisissa 23.12.1895 torppari Kaarle Nyman, myöh. Kodisoja, asuintorpan mukaan, s. 19.4.1845 Huittisissa, kuoli siellä 30.4.1920. Lapsia 1. aviol. 7 ja 2. aviol. 4.

Amanda Karoliina, s. 24.11.1861, kuoli siellä 23.3.1891, puoliso Huittisissa 7.3.1883 Kustaa Helenius, työmies Sammun Tiisalta, s. 15.1.1851 Huittisissa, kuoli siellä 10.12.1891. Heillä 1 tytär.

Katariina Josefina, s. 10.1.1867, kuoli siellä 18.3.1967 (100-vuotiaana), puoliso Huittisissa 21.12.1884 renki Kustaa Ferdinand Juhanpoika m. Koivunen,

s. 26.7.1859 Huittisissa, kuoli siellä 21.2.1929. Heillä 3 lasta.

Vampula, Siivikkälä, Suutari.

V. IV/14 (V 1.14-15)

MATTI PERTUNPOIKA, Siivikkalan kylän Suutarin isäntä 1787-1805. Syntynyt Vampulassa 19.9.1769, kuoli siellä 13.4.1805.- Puoliso Vampulassa 10.10.1787 Maria Mikontytär, taloll.tr. Vampulan Soinilan Peijosta, s. 18.1.1761 Vampulassa, kuoli siellä 9.4.1809, vht: Mikko Heikinpoika ja Valpuri Matintr. Lapset (synt. Vampulassa):

Juho, s. 1789, kuoli 2.10.1790.

Heikki, s. 1790, kuoli 2.10.1790.

Leena, s. 3.8.1792, puoliso Matti Heikinpoika, s. 27.9.1782, kuoli 3.5.1848, seuraava Suutarin isäntä.

Matti, s. 21.8.1795, muutti Pöytyälle 5.5.1820.

Kaisa, s. 26.11.1798, puoliso Huittisissa 22.2.1831 Aleksanteri Heikinpoika Korkeakosken Knihdistä, taulu V. III/6 sivu 7.

Anna, s. 4.9.1801, puoliso 6.6.1826 Loimaan Haitulan kylän Knuutilan talollinen Jaakko Jaakonpoika.

Lähteet:

Kirkonkirjat, rippikirjat, ja historiankirjat seuraavista pitäjistä: Huittinen, Vampula, Keikyä, Punkalaidun, Loimaa, Mtsämaa, Tyrvää. Suomen asutuksen Yleisluettelo: Huittinen (sis. Vampulan ja Keikyän). Berkholm: Sukukirja (suvut Lilius ja Forbicius). Genos: n:o 3, 1848: sivut 61-62, Rafael Sumeliuksen tiedonanto Lilius-suvusta.

Tutkimuksen suorittanut Helsingissä Valtionarkistossa helmikuussa 1981. Anita Tuurala.

Jatkotiedot perustuvat Merikosken selvitykseen Vampulasta, ja sieltä, sekä muista seurakunnista saamiini virkatodistuksiin.

Vilppulassa 18.5.1987. Kaarle Vuorinen

UUDET JASENET:

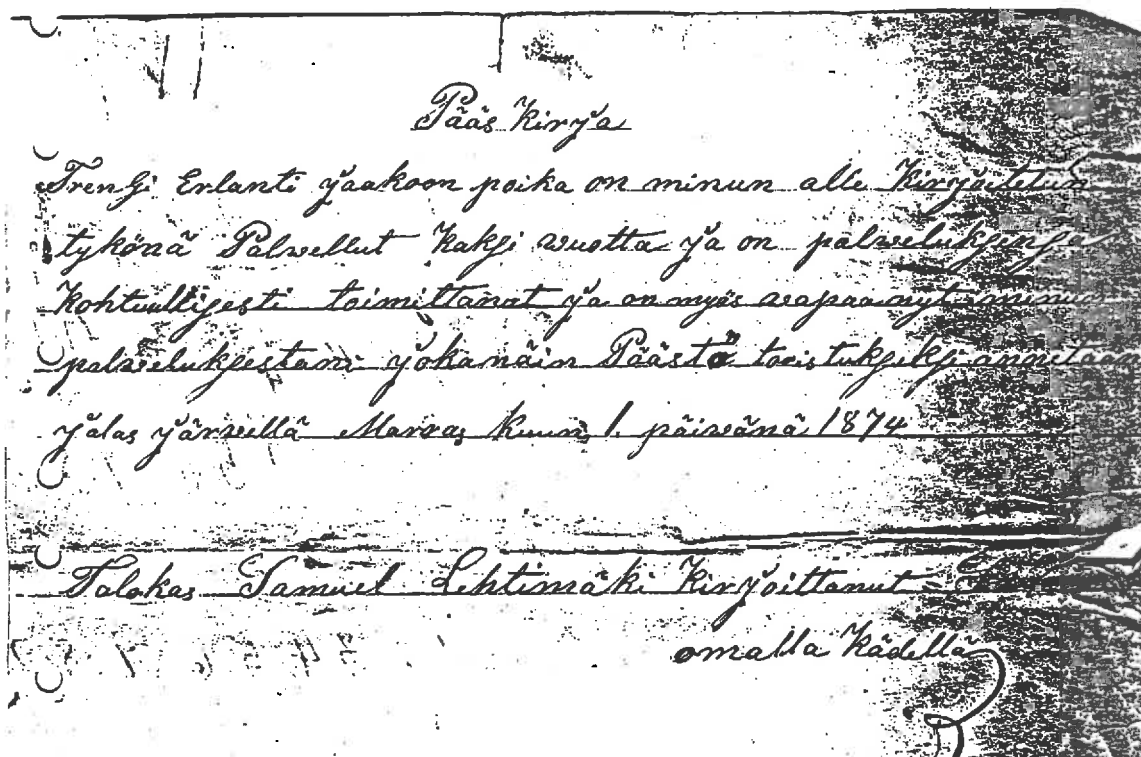
Nimi	Kotipaikka	Mitä sukuja tutkii
HEINONEN Pentti Johannes	Tampere	a) ANTILA (Kangasala, Haviseva); Koivisto, Luoto, Parvela (Kangasala); Välimaa (Kangasala, Liuksiala). Ala-Paavola, Toijala (Teisko). Hyllilä (Messukylä, alk. 1700). b) Ohtolan Mattila, Klemola, Paukkala; Raikun Uotila, Siurola; Paronsalon Anttila, Äijälä; Paalilan Lintula; Monikkalan Mikkola, Rosila; Vehonien Sipilä (Kangasala). Pakkalan Savola (Sahalahti), Haapa- saaren Huuna (Kuhmalahti); Kämännien Perttula (Teisko). c) Messukylä, Teisko, Kangasala, Päl- käne, Sahalahti.
KARUNKO Jorma Gabriel	Tampere	a) Vaimon suku: Od, Ode, OHDE. 1. Suvun juuret Belgiassa, Valloniassa 1500 luku. 2. Saksa, Hampuri 1600 luku. 3. Ruotsi 1700 luku. 4. Suomi, Fiskars 1700 luku. 5. Suomi, Fiskars 1800 - 1988. b) Isän suku: HELIN. Forssa ym 1700 - 1800 luku. c) Vaimon suku äidin puolelta: Waskelat, Simolat. Urjala ym 1700 - 1800 luku. d) Äidin suku: Mathatt (ortodoksi). PITKARANTA.
Tiedustelee: Onko sukukirjaa Ohde-suvusta Saksassa.		
KORPISAARI ent. Nieminen, o.s. TAPOLA, Eila Linea	Tampere	a) Nestori Akselinpoika TAPOLA. Totti- järvi, Huhtaa; 10.05.1876. Matilda Heikintytär LILLTRASK, Totti- järvi, Huhtaa; 10.12.1882. b) Juho Kustaanpoika DAHL, ent. Niska- nen, syntyisin Alastalo. Sääksmäki, Valkeakoski; 10.05.1856 Loppi. c) Karolina Adamintytär NORDMAN. Sääk- mäki, Valkeakoski; 26.07.1857 Anjala. Kohdista a - c esipolvet ja jälke- läiset perheineen. Seuraavista d - e myöhemmin myöskin jälkeläiset perh. d) Johan Viktor MATTSSON. Vesilahti; 09.06.1848 Urjala. Wilhelmiina Johansdr. Vesilahti; 20.02.1854 Urjala. e) Matts Mattson AXBERG. Lempäälä; 03.06.1782 ja Anna Mikontytär 24.05. 1796 Lempäälä.

Nimi	Kotipaikka	Mitä sukuja tutkii
MIKKELÄ Kaisu Anneli	Äetsä	VERKASALON suku. Vihanti, Saloinen, Paavola; 1700 - 1980. KOTAMAAN suku. Paavola, Vihanti, Tammes, Liminka; 1800- ja 1700-luku. MIKKELÄN-MÄMMEÄHÖN suku. Vihanti, Paavola, Oulainen; 1700 - 1980. HÄGGRENIN suku. Tampere, Urjala, Hämeenkyrö, Raahe; 1700 - 1980. HONKAKOSKEN suku. Oulainen, Vihanti; 1700 - 1980.
Tiedustelee: Haggrenit Tampereella 1800 luvulla.		

MAKIPAA Tytti Talvikki	Kyröskoski	1) Seur.henkilöiden jälkeläiset: Seppä Antti Tuomaanpoika 1753-1829, Tyrvää, Liuhalan (Maunulan torppa). Karkun kappalainen Tuomas Kriander, k. 1750. Tyrvään nimismies Matti Tolpo, k. 1766. Kruununtorppari Heikki Heikinpoika 1743-1813, Suoden- niemi, Kukonniemi. Rakuuna Matti Mikonpoika Väldig 1713-1786, Lempäälä
		2) Seur. suvut (talot): HOSIA. Punkalaidun, Hosiakorpi; 1694-. KNAAPPI. Tyrvää, Kaukola; 1720-. KUUTTI. Tyrvää, Sammaljoki; n.1700-. KÖNTTI. Ikaalinen, Luhalahdi; n.1700. ORVOLA. Tyrvää, Uusikylä; 1690-. SETÄLÄ. Kiikka, Leikku; 1690-. TALA. Kiikka, Talala; 1727-. TIPILA. Kiikka, Hykkerlä; n.1730-.

Luetteloja jatketaan seuraavissa numeroissa.

o o o

Serra Martti

(Eli 1550:n paikkeilla.)

Laki wieraspidoista.

Si pidhä yhdengen miehen iofa wieraspito pitä ehkä mitä pidhoia se olis, häädh, kirakon käymijän iuhla, peijaiset ¹⁾, perindö pitä, eli papin wihkensä mahda enämbätä wieraita cutzua, quin täsä nimitetän. Ensin yksi piispa, ja ne kanungit, iotca händä seurauat, caxi mwta kanungita. Cahdexan Riddaria, 40 kiluelijä ²⁾, 20 Talonpoica, 10 kirako herra. Jos iofun tule iongun tygö cutzumat, näihin edhel nimitettyin wieraspitoihin. Jos se on Riddari kuningas Rahhi ³⁾ marakan 40 marcka, Riddari paitzi kuningas Radhia marakan 30 mrka. Riddarin caltainen marakan 20 mrka. Kiluellinen eli pappi 6 mrka, Talonpoica eli palckadrengi marakan 3 mrka. Jos paluelus drengi ei moi mara, se mara rumillans, iollei lehmä ⁴⁾ ole, hänen pitä töiä tekemän aighastaian ⁵⁾ cunfin markan edest, ensin syynsanoian ⁶⁾ ja sitten kuningas. Si mahda Piispa, Riddari eli Swenni ⁷⁾, taicka iofu niijstä ennen nimitetyist, iotca cutzuttun wieraspiton aiauat, ei mahda aia wseammalla heuoifella quin sanottu kuningas kaares on 23 cap. Si mahda mös yrifän lähettä leifaritt ⁸⁾ tyköänse toisen tygö palkan tähden, perimijs eli peijaijs, ei mahda yrifän ylitze käydhä sitä quin nytt on sanottu. Cuitengin mahta se wseamman papin cutzu, iotca peiahitt pitäüät, quin 10, ja köghä cansa ⁹⁾ itzecufin senpärejt ¹⁰⁾, quin hän tahto ja woipi ja ei muihin wieras pitoihin.

(Maalafi, w. 1548).